

BULETIN INFORMATIV

Nr. 60

Sibiu, octombrie 2009

Dr. h. c. Joachim Wittstock la 70 de ani

Este neîndoielnic: Joachim Wittstock a fost unul dintre cei mai valoroși cercetători ai Institutului nostru, preocupările lui științifice fiind orientate spre istoria literaturii și culturii germane din România. El a analizat, din perspective moderne, moștenirea din acest domeniu.

Beneficiind de spirit analitic, de un discernământ foarte clar, precum și de o etică a muncii ieșită din comun, fostul nostru coleg a reușit să realizeze lucrări de referință. În acest context, amintim două volume privind „Literatura germană din Transilvania” (*Deutsche Literatur Siebenbürgens*) sau colecția de scrisori „Rog știre urgentă” (*Bitte um baldige Nachricht*), toate acestea publicate împreună cu domnul dr. Stefan Sienerth, directorul Institutului pentru cultură germană și istoria Europei de sud-est din München.

Concomitent, are o operă literară bogată, prin care s-a impus ca unul dintre cei mai importanți literați de limbă germană din sud-estul Europei. În concordanță cu devotamentul lui deplin și munca depusă cu abnegație, el a activat și ca secretar al Uniunii scriitorilor din România, Filiala Sibiu. Această activitate bogată, desfășurată cu multă abnegație, a fost recunoscută, printre altele, prin titlul de dr. h. c. și diferite distincții primite în România și Germania.

Dar, dincolo de realizările și rezultatele obținute, domnul Wittstock a fost dintotdeauna un om cu un caracter exemplar, caracterizat printr-o modestie ieșită din comun, disponibilitatea de a ajuta pe toți colegii și o politețe greu de egalat. Cu ocazia evenimentelor din decembrie '89 el a dat dovadă, în plus, de mult curaj civic.

P.N.

APARIȚII EDITORIALE

Forschungen zur Volks- und Landeskunde

De curând, a ieșit de sub tipar ultimul număr al revistei *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, tomul XVI, nr. 1-2/2008, Editura Academiei Române, redactor-șef Zeno-Karl Pinter. În speranța că cititorii vor fi interesați de acest număr, reproducem sumarul în limba română:

Studii și Comunicări

Ernst D. Petritsch, *Sibiu și Constantinopol. Transilvania în timpul stăpânirii otomane*

Doina Filimon Doroftei, *Observații asupra inscripțiilor în limba latină de pe clopotele bisericilor din Transilvania (II)*

Claus Stephani, *Sași transilvăneni la sud de Carpați. Încercare de retrospectivă*

Erika Schneider, *Sibiu – un centru al științelor naturii la sfârșitul secolului al XVIII-lea*
Sigrid Haldenwang, Din lucrările *Diționarului graiurilor săsești din Transilvania. Cu privire la verbele: „a pofti ceva” (gomern), „a se teme de ceva” (greueln), „a medita asupra unui lucru”, „a reflecta la ceva” (grübeln)*

Steven A. Mansbach, *Observații privind modernismul grafic și România.*

Iosif Marin Balog, *Rolul publicisticii în conturarea unui discurs despre modernizare în Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea*

Gabriela Panțel, *Activitatea culturală a ASTREI la sfârșitul secolului al XIX-lea, oglindită în publicațiile germane din Transilvania*

Wilfried E. Schreiber, *Heinrich Wachner – un geograf din prima jumătate a secolului al XX-lea, aproape uitat*

Documentar

Hansgeorg von Killyen, *Date noi despre asociațiile medicilor sași din Transilvania și situația sanitară din Sibiu în perioada 1910–1920*

Guđrun-Liane Ittu, *Opere ale artiștilor sibieni Albert Schivert și Carl Dörschlag la Expoziția Mondială de la Viena (1873)*

Peter Moldovan, *Scrisori de la și despre Theodor Fabini (1827–1849)*

Recenzii

Paul Niedermaier, *Städte, Dörfer, Baudenkmäler. Studien zur Siedlungs- und Baugeschichte Siebenbürgens.* (Festgabe zum 70. Geburtstag), editat de AKSL (Seria Studia Transylvanica), vol. 36, Editura Böhlau, Köln Weimar Wien 2008 (Hanna Derer).

Historia Urbana

Semnalăm apariția revistei *Historia Urbana*, tom XVI, numerele 1-2/2008, Editura Academiei Române, redactor-șef Vasile Ciobanu. Spicuim din sumar câteva titluri:

Geneză urbană

Laurențiu Răđvan, *Considerații istorice privitoare la evoluția orașelor din regatul Ungariei*

Gheorghe I. Cantacuzino, *Unele considerații privind începuturile orașului Câmpulung și ale curții domnești*

Denis Căprăroiu, *Asupra începuturilor orașului Câmpulung*

Monumente și fortificații

Paraschiva-Victoria Batariuc, *De l'histoire de l'église Sfântul Dumitru de Suceava*

Petru Diaconescu, Gheorghe Olteanu, Tiberiu Musca, *Fortificațiile orașului medieval Târgoviște. Contribuții arheologice*

Istoria urbanismului

Paul Niedermaier, *Semnificația planului orașului*

Gabriella Olasz, *Orașele secuiești din Transilvania*

Simboluri, identitate și modernizare

Marius Păđurarur, *Cele mai vechi sigilii ale orașului Pitești, imprimate pe două acte inedite din prima jumătate a secolului al XVII-lea*

Mihai-Aurelian Căruntu, *Un adept al modernizării Sucevei la cumpăna dintre două veacuri. Franz Ritter von Des Loges (1846–1914)*

Mariana Șlapac, „Orașele noi” din Basarabia

Teodora Bonțeanu, *Ideea dinastică și identitate națională în Imperiul Austro-Ungar 1880–1918. Expresii ale artei publice*

Recenzii, note bibliografice

Academia Română, Comisia de Istorie a Orașelor din România, *Atlas istoric al orașelor din România*, Seria B, Țara Românească, Fascicula 2 – *Câmpulung / Städtegeschichteatlas Rumäniens*, Reihe B, Walachei, 2. Lieferung – *Langenau*, text: Gheorghe I. Cantacuzino, Șerban Dragomirescu, Dan Dumitru Iacob (coord.), Carmen Oprescu; hărți: Mariana Vlad; traducere: Sigrid Pinter; Editura Enciclopedică, București, 2008.

Gheorghe Parusi, *Cronologia Bucureștilor (20 septembrie 1459–31 decembrie 1989): zilele, faptele, oamenii Capitalei de-a lungul a 530 de ani*, Editura Compania+, București, 2007, 896 p. (Dan Dumitru Iacob)

Eugenia Greceanu, *Ansamblul urban medieval Pitești*, Pitești, Editura Paralela 45, 215 p., il. (Vasile Ciobanu)

Daniela Marcu Istrate, în colaborare cu: Monica Dejan, Maria Emilia Crîngaci Țiplic, Georgeta El Susi, Radu Lupescu, Petre Beșliu Munteanu, *Sibiu. Piața Huet. Monografie arheologică*, Editura ALTIP, Alba Iulia, 2007, vol. I, 290 p., vol II., 436 p. (Gheorghe I. Cantacuzino)

Orașul din spațiul românesc între Orient și Occident. Tranziția de la medievalitate la modernitate, editor Laurențiu Rădvan, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2007, 362 p. (Anda-Lucia Spânu).

Studii și Comunicări de Etnologie

În cursul lunii septembrie, a apărut volumul *Studii și Comunicări de Etnologie*, tomul XXII/2008, redactor-șef Ilie Moise. Din cuprinsul bogat reproducem câteva studii:

Narcisa Știucă, Florian Teodorescu – „*Dansând cu Moartea*” (*Rituri românești de inițiere în context postfunerar*)

Mircea Lac – *Considerații etnologice privind „piedica rituală”. Rituri „de opoziție” din Pădurenii Hunedoarei*

Ana Grama – *Andrei Șaguna și nuntele românești în satele din Sudul Transilvaniei*

Veronica Bogoiu – *Credințe și obiceiuri ale românilor din zona Rupea, la Rusalii și Sânziene*

Roxana Cornea – *Sumedru – tradiții și credințe*

Delia Voina – *Sfinții populari în autori celebri: Sf. Gheorghe într-un text de Eminescu*

Ion Praoveanu – *Alimentația la poporul român – scurtă privire istorică.*

Delia Nicoleta Barbu – *Considerații preliminare privind alimentația cotidiană din Țara Bârsei*

Claudia Lotrean – *Meșteri populari contemporani – ultimii pălărieri din Săliște*

Gabriela Mila – *Sergiu Pârvu – iconar al secolului XXI*

Iliana Moise – *Berufskrankheiten der Töpfer. Das Einwirken der Bleiglasur auf den menschlichen Organismus. Boli profesionale ale olarilor. Influența smalțului de plumb asupra organismului uman*

Vasilica Izdrailă – *Cercetarea științifică a țesăturilor, parte integrantă a restaurării pieselor de patrimoniu*

Tiberiu Groza – *Importanța salvagădării patrimoniului cultural imaterial*

Horst Klusch – *Iacobus Palaeologus Disputatio Scholastica*

Ilie Moise – *Roiri marginene: Galeșul de Argeș – considerații etnologice*

Ioana Narcisa Crețu – *Limbajul popular în textul jurnalistic*

Gabriela Panțel – *Motivul mioritic în dramaturgia românească*

Gudrun-Liane Ittu – *Activitatea cultural-artistică de masă a minorității germane în timpul comunismului*

Sigrid Haldenwang – *Două sinonime Kratswets și Audränk din graiurile săsești din Transilvania pentru „castravetele“ din limba germană literară*
Horst Klusch – *Să ne amintim de dr. Julius Bielz la o jumătate de veac de la plecarea dintre noi*

Activitatea cercetătorilor

- Andreea Buzaș** a participat în perioada 2–9 august, la o cercetare a comunității slovace din orașul Nădlac, organizată de ASER și Complexului Muzeal Arad.
- Dr. Vasile Ciobanu** a publicat *Stațiunea balneară Călimănești în anii 1918–1945*, p. 130–180, în volumul *Călimănești. Monografie istorică și etnografică*, Spandugino Publishing House, București 2009, coordonatori Sorin Radu, Vasile Ciobanu, Radu Racovițan.
- Dr. Sigrid Haldenwang** a participat la Berlin, în perioada 2–6 septembrie a.c., la întâlnirea de lucru a Dicționarelor germane ale Academiei, cu tema: *Încotro se îndreaptă lexicografia? Viitorul lexicografiei germane în contextul european*. Colega noastră a prezentat lucrarea *De la concepția lui Schullerus la noua formă de reprezentare a Dicționarului graiurilor săsești*. A publicat lucrarea: *Graiurile săsești în peisajul lingvistic transilvănean*, în *Deutsche Sprache und Kultur Presse-Literatur-Geschichte in Siebenbürgen*, herausgegeben von Wynfrid Krieglleder, Andrea Seidler und Jozef Tancer, edition lumière bremen, 2009, p. 11–22.
- Dr. Gudrun-Liane Ittu** a publicat: *Colecția Brukenthal un model central european*, în *Deutsche Sprache und Kultur Presse-Literatur-Geschichte in Siebenbürgen*, herausgegeben von Wynfrid Krieglleder, Andrea Seidler und Jozef Tancer, edition lumière bremen, 2009, p. 135–145.
- Dr. Ilie Moise** a coordonat, în perioada august–septembrie, proiectul: *Cercetarea interdisciplinară de pe Valea Târnavelor*. De asemenea, a coordonat juriile de specialitate ale manifestărilor: Olimpiada Națională *Meșteșuguri artistice tradiționale*, Sibiu, 21–25 august, Festivalul de folclor *Cântecele Oltului*, Călimănești, 15–16 august, Târgul olarilor, Sibiu, 5–6 septembrie a.c.
- Dr. Dorel Morândău** a susținut comunicarea *Perspective asupra structurii sociale*, la workshop-ul cu tema: *Probleme actuale ale sociologiei*, organizat în data de 9 iulie de către Catedra de Sociologie a ULBS.
- Dr. Paul Niedermaier** a publicat articolul: *Începuturile Muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului*, în *Cibinium*, Sibiu 2008, p. 7–9. A participat la ședința comitetului de conducere a Cercului de Studii Transilvane, Landau, 19 septembrie. De asemenea, a fost prezent la sesiunea *Fondarea și formarea orașelor. Contribuții de arheologie și istoria orașelor*, desfășurată la Viena în perioada 6–8 octombrie 2009. Continuă să lucreze la volumul: *Habitatul medieval transilvan*.
- Dr. Gabriela Panțel** a publicat eseu *Incursiune în adâncuri*, în *Saeculum*, nr. 2/2008, p. 104–111, precum și articolul *Motivul mioritic în dramaturgia românească*, în *Studii și Comunicări de Etnologie*, tom XXII/2008.
- Dr. Florica Vasiliu** a publicat (împreună cu Dragoș Dragoman) studiul *Evaluating the Economic Impact of Large Cultural Events. A Case – Study of Sibiu European Capital of Culture, 2007*, în *Roumanian Political Review Studia Politica*, vol. IX, nr. 2, Editura Nemira, București, p. 1582–4551. De asemenea, a coordonat volumul: *Politici culturale și integrare europeană*, Editura Institutului European, Iași, 2009.

I.C.S.U.S., Bdul Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: (0269) 212604, tel./fax: 216605
e-mail: pantel@icsusib.ro; www.icsusib.ro